

Webinaari 23.10.2018

Jari Siltala

Antti-Juhani Nikkilä

Ehdotus NC ER palveluntarjoajien ehdoiksi ja edellytyksiksi

FINGRID

Ehdot ja edellytykset, jotka koskevat sopimusperusteista toimimista järjestelmän varautumispalvelujen tarjoajana

Jari Siltala

Tausta: NC ER artikla 4 "Säätelynäkökohdat"

2. *Kunkin siirtoverkonhaltijan on annettava seuraavat ehdotukset asianomaisen sääntelyviranomaisen hyväksyttäväksi direktiivin 2009/72/EY* 37 artiklan mukaisesti:*

a) 4 kohdan mukaiset ehdot ja edellytykset, jotka koskevat sopimus pohjaista toimimista järjestelmän varautumispalvelujen tarjoajana;

...

4. *Järjestelmän varautumispalvelujen tarjoajana ja käytönpalautuspalvelujen tarjoajana toimimista koskevat ehdot ja edellytykset on vahvistettava joko kansallisessa lainsäädännössä tai sopimus pohjaisesti. Jos ne vahvistetaan sopimus pohjaisesti, kunkin siirtoverkonhaltijan on laadittava viimeistään 18 päivänä joulukuuta 2018 asiaankuuluvia ehtoja ja edellytyksiä koskeva ehdotus, jossa on määriteltävä vähintään*

a) tarjottavan palvelun ominaispiirteet;

b) mahdollisuus yhteenliittämiseen ja sitä koskevat ehdot; ja

c) käytönpalautuspalvelujen tarjoajien osalta pimeäkäynnistys- ja saarekekäyttöominaisuudella varustettujen voimalähteiden tavoiteltu maantieteellinen jakautuminen.

* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä

Mistä palveluista on kyse?

Mahdolliset kantaverkkoyhtiön kaupallisesti hankkimat palvelut

- joita tarvitaan sähköjärjestelmän hätätilassa kun normaalit korjaavat toimenpiteet ("remedial actions") on jo käytetty
- ja jotka liittyvät
 - taajuuden hallintaan,
 - jännitteen hallintaan tai
 - sähkönsiirtojen hallintaan.

Fingridillä ei tällä hetkellä ole käytössään tällaisia palveluita.

Fingridin ehdotus

- Fingrid ei esitä ehtoja, jotka koskevat sopimus pohjaista toimimista järjestelmän varautumis- palvelujen tarjoajana

Ehdot ja edellytykset, jotka koskevat sopimusperusteista toimimista käytönpalautuspalvelujen tarjoajana

Antti-Juhani Nikkilä

Tausta: NC ER artikla 4 "Säätelynäkökohdat"

2. *Kunkin siirtoverkonhaltijan on annettava seuraavat ehdotukset asianomaisen sääntelyviranomaisen hyväksyttäväksi direktiivin 2009/72/EY* 37 artiklan mukaisesti:*

b) 4 kohdan mukaiset ehdot ja edellytykset, jotka koskevat sopimus pohjaista toimimista käytönpalautuspalvelujen tarjoajana;

4. *Järjestelmän varautumispalvelujen tarjoajana ja käytönpalautuspalvelujen tarjoajana toimimista koskevat ehdot ja edellytykset on vahvistettava joko kansallisessa lainsäädännössä tai sopimus pohjaisesti. Jos ne vahvistetaan sopimus pohjaisesti, kunkin siirtoverkonhaltijan on laadittava viimeistään 18 päivänä joulukuuta 2018 asiaankuuluvia ehtoja ja edellytyksiä koskeva ehdotus, jossa on määriteltävä vähintään*

a) tarjottavan palvelun ominaispiirteet;

b) mahdollisuus yhteenliittämiseen ja sitä koskevat ehdot; ja

c) käytönpalautuspalvelujen tarjoajien osalta pimeäkäynnistys- ja saarekekäyttöominaisuudella varustettujen voimalähteiden tavoiteltu maantieteellinen jakautuminen.

* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä
Antti-Juhani Nikkilä

Ehdotuksen rakenne ja hyväksyntäprosessi

1. Käytönpalautuspalvelujen hankinta
2. Käytönpalautuspalvelujen ominaisuudet ja yleiset vaatimukset
3. Käytönpalautuspalvelujen ominaisuuksien soveltuvuuden arviointi
4. Käytönpalautuspalvelujen ominaisuuksien todentaminen

Fingridin ehdotus on julkisesti kuultavana loka- marraskuussa.

Ehdotettu voimaantulo: 1.1.2019 sen jälkeen kun Energiavirasto on vahvistanut dokumentin

Palvelujen hankinta

- Fingrid ja käytönpalautuspalvelun tarjoaja sopivat käytönpalautuspalvelusta **erillisellä sopimuksella**.
- Fingrid hankkii käytönpalautussuunnitelmissaan tarvittavat käytönpalautuspalvelut sellaisilta käytönpalautuspalvelujen tarjoajilta, joiden käytönpalautusresurssit **soveltuvat aktivoitaviksi Fingridin käytönpalautussuunnitelmissa ja edistävät käytönpalautussuunnitelmien ta-voitteita**.

Palvelun ominaisuudet

- Fingrid määrittelee tapauskohtaisesti tarvittavat ominaisuudet ja niiden yksityiskohdista sovitaan sopimuksessa.
- Palveluun sisältyy aina pimeäkäynnistysominaisuus.
- Saarekekäyttöominaisuudesta sovitaan tapauskohtaisesti.
- Pimeäkäynnistysominaisuudella tarkoitetaan niin kutsuttua black-start ominaisuutta, jonka avulla kantaverkon ollessa jännitteetön esimerkiksi laajan sähköverkkohäiriön seurauksena käytönpalautusresurssi pystyy ilman ulkopuolista apua antaman jännitteen Fingridin omistamaan kantaverkkoon.
- Saarekekäyttöominaisuudella tarkoitetaan käytönpalautusresurssin kykyä toimia itsenäisesti tai yhteiskäytössä muun sähköjärjestelmän kanssa saarekkeessa ylläpitäen saarekkeen tehotasapainoa ja jännitettä.

Resurssien yleiset vaatimukset

- Resurssien tulee täyttää Voimalaitosten järjestelmätekniset vaatimukset (VJV).
- Resursseja voi yhteenliittää eli aggregoida, mutta tällöin kokonaisuuden tulee kuitenkin muodostaa voimalaitos VJV:n mukaisesti.
- Fingrid arvioi resurssien soveltuvuuden tapauskohtaisesti huomioiden käytönpalautussuunnitelman tavoitteet. Tämä johtuu siitä, että käytönpalautustilanteessa sähköjärjestelmän ominaisuudet vaihtelevat eri alueiden välillä. Erityistä huomioita kiinnitetään:
 - Mitoitustehoon, säätöominaisuuksiin sekä muihin käytönpalautussuunnitelman kannalta olennaisiin teknisiin ominaisuuksiin
- Tilatiedot, ohjaussignaalit ja vastaavat suunnittelutiedot sovitaan sopimuksessa.

Ominaisuuksien todentaminen

- Käytönpalautuspalvelun ominaisuudet todennetaan soveltuvin mittauksin ja kokein. Fingrid ja käytönpalautuspalvelun tarjoaja sopivat mittauksien ja kokeiden laajuuden sisältäen vähintään seuraavat osa-alueet:
 - Pimeäkäynnistysominaisuuden toiminta mukaan lukien jännitteenantokyky erikseen sovittavassa laajuudessa.
 - Saarekekäyttöominaisuus erikseen sovittavassa laajuudessa.
- Fingridillä on halutessaan mahdollisuus vaatia mittausten ja kokeiden tai niiden osan uusimista vuosittain. Mittausten ja kokeiden suorittamisesta sekä niiden kustannuksista sovietaan erikseen Fingridin ja käytönpalautuspalvelun tarjoajan kesken.